

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1003
Karar No : 2018/1510

Tarih : 11.06.2018
Sayı : 4506
SDP : 640

Davacı : OMV Petrol Ofisi A.Ş.
Vekili : Av. Meral ARABACI
Ahular Sok. No:15 Etiler / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597 Cad. No:9 Bilkent - Çankaya / ANKARA
Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 27.10.2011 tarih ve 11-54/1393-501 sayılı kararının, söz konusu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebinin reddine ilişkin kısmının; rekabet etmeme yükümlülüğünün yürürlüğe girebilmesi için lisans alınmasının ön koşul olduğu, lisans alınmadan rekabet etmeme yükümlülüğünden söz edilemeyeceği, anlaşmanın şarta bağlı olma özelliğinin dikkate alınmadığı, taraf iradelerinin göz ardı edilmesinin hukuka aykırılığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Aydın KURTULUŞ'un Düşüncesi : Dava, Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 27.10.2011 günlü ve 11-54/1393-501 sayılı kararının, söz konusu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebinin reddine ilişkin kısmının iptali istemi ile açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, " Bu Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır.", 2. maddesinde " Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1003
Karar No : 2018/1510

piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer.", hükümleri yer almış, 4. maddesinde ise, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği kuşkusuzdur.

Rekabet Kurulu anlaşmalara rekabetin korunması yönünden bakmaktadır. Rekabet yasaklarının başlangıcı ilk anlaşmanın yapıldığı tarih olduğu tartışmasızdır. Çünkü anlaşma yapıldığı tarih itibarı ile, bayinin başka bir dağıtıcı firma ile çalışabilme imkanı elinden alınmaktadır. Rekabet açısından asıl olan budur. Lisans alınma sürecinde beklenirken, bayi başka bir dağıtıcı firma ile çalışmamaktadır. Dolayısıyla anlaşmanın rekabeti ilgilendiren yönü, anlaşmanın ilk yapıldığı anda başlamaktadır.

Bu nedenle, Rekabet Kurulu'nun anlaşmayı esas alarak, anlaşmaların etkisine, özelliklerine rekabetin korunması açısından bakmak zorunda olduğu göz önüne alındığında, dava konusu olayda, Rekabet Kurulu Kararı'nın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebinin reddine ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1003
Karar No : 2018/1510

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 27.10.2011 tarih ve 11-54/1393-501 sayılı kararının, söz konusu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebinin reddine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiştir; Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kuralına yer verilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, dikey anlaşma, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşma; Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğü, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmıştır; yine aynı Tebliğ'in 5(a) maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin, anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Diğer taraftan, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Bunun yanında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2012/1003

Karar No : 2018/1510

anlaşmanın asli bir parçası olduğu hâllerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisna düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklindedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5'inci maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan aynı ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Alko Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. (Alko Petrol) arasındaki dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınması talebiyle 29.06.2010 tarihinde Rekabet Kurumu'na başvuruda bulunduğu, 19.09.2003 tarihinde POAŞ ile Kardeşler Petrol arasında İstanbul ili, Kartal ilçesinde bulunan taşınmazda inşa edilecek akaryakıt istasyonu ile ilgili bir bayilik sözleşmesi yapıldığı, taraflar arasında aynı tarihte düzenlenen ve yapılacak yatırımlarla tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenleyen protokolle POAŞ istasyona ilişkin tüm yatırımları karşılamayı üstlenmişken Kardeşler Petrol'ün POAŞ'a 15 yıl süre ile ilgili taşınmazda intifa hakkı tanıdığı, başvuruda, bayi ile POAŞ arasında 2003 yılında sözleşme ve protokoller yapılmasına rağmen istasyonun faaliyete EPDK'dan lisans alındığı tarih olan 06.08.2008 tarihinde başladığı ifade edilerek, ilgili anlaşmaya EPDK lisans tarihinden itibaren 5+5 yıllık muafiyet tanınmasının talep edildiği; dava konusu Kurul kararıyla, (1) Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile bildirim konu bayi arasındaki dikey anlaşmaya, daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsa üzerinde maliyeti POAŞ tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyona ilişkin olması nedeniyle, anlaşmanın ilk olarak imzalandığı tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, "bayinin POAŞ tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmayı sona erdirebilmesi" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına, (2) bahse konu anlaşmanın muafiyetten yararlanacağı sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihinin esas alınması yönündeki talebin reddine karar verildiği; davacı şirket tarafından Kurul kararının 2. maddesinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1003
Karar No : 2018/1510

Yukarıda aktarılan mevzuatın irdelenmesinden; tarafların birbirini bağılı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşmanın anlaşma olarak kabul edildiği, muafiyet kararlarının anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olacağı, belirli geçerlilik koşullarına bağlanan "sözleşme" terimi kullanılmadığı gibi, sözleşmelerin hukuki bir sonuca yönelmesi veya uygulanmış olması şartının da aranmadığı, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülüğünün rekabet etmeme yükümlülüğü olarak tanımlandığı, dolayısıyla taraflar arasında yapılan anlaşma gereğince alıcının (bayinin), anlaşmanın karşı tarafı olan sağlayıcıdan (dağıtıcıdan) başka bir sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetlerini üretmeme, satın almama, satmama veya yeniden satmama mükellefiyetini yüklediği tarihten itibaren rekabet etmeme yükümlülüğünün de başladığının kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla; POAŞ ile Kardeşler Petrol arasında yapılan anlaşma sonucunda, dava konusu taşınmazda, Kardeşler Petrol'ün, anlaşmanın yapıldığı 19.09.2003 tarihinden itibaren diğer dağıtıcıların bayiliğini üstlenmesinin önünün kapatıldığı görüldüğünden, muafiyetin başlangıç tarihi olarak EPDK lisans tarihi olan 06.08.2008'in esas alınması yönündeki talebin reddine ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 203,20-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 24.04.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Dr. Hasan	Doç. Dr. Gürsel	İlker	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	GÜL	ÖZKAN	SERT	ALKIŞ

Yargılama Giderleri :

Toplam Harç : 118,20-TL
Posta Gideri : 85,00-TL
Toplam : 203,20-TL

cebe